

**המכללה האקדמית נתניה
ביה"ס למשפטים**

**משפט חוקתי
ד"ר שוקי שגב
תש"ע, מועד ב'**

הוראות:

- א. משך הבחינה שלוש שעות. לא תינתן כל הארכת זמן. נא תכננו את מסגרת הזמן שלכם בהתאם.
- ב. ספרים סגורים.
- ג. יש לכתוב את התשובות על צידו האחד של הדף.
- ד. כתיבה מעבר למקום המוקצב לא תיבדק.
- ה. הקדישו מחשבה לתשובה לפני שתתחילו לכתוב אותה והשתמשו באסמכתאות.

ענו על כל השאלות הבאות:

1. הסבירו מהו ההבדל בין "שינויי" חוק יסוד לבין "פגיעה" בחוק יסוד. הסבירו בהתאם להבחנה זו את פסקי הדין בעניין פורת, בעניין חירות ובעניין מופז. האם ניתן ליישב את ההלכה שנקבעה בעניינים אלה?

(15 נק' – מקסימום שני עמודים)

2. בבג"ץ 6728/06 עמותת אומץ נ' ראש הממשלה, שעסק בהקמתה של ועדת חקירה ממשלתית לבחינת מלחמת לבנון השנייה, כתבה השופטת פרוקצ'יה:

"כלל אי ההתערבות בפעולות השלטון בעניינים בעלי אופי מדיני-בטחוני-לאומי אינו כלל מוחלט. הוא נתון למגזר צר של חריגים, שבהתקיימם עשוי בית המשפט להעמיד במבחן הביקורת את פעולת השלטון גם בעניינים בעלי אופי כזה. כך הוא, למשל, כאשר החלטה או פעולה של השלטון בנושא מדיני כרוכה בפגיעה בזכויות אדם חוקתיות. במצב זה, משקל העקרון המחייב ריסון שיפוטי קטן לעומת ערך ההגנה על זכויות אדם הנפגעות, המצדיקות התערבות שיפוטית.... כן יש להניח, כי כאשר פעולת השלטון בעניין מדיני אינה מתיישבת עם חוק המדינה, או עומדת בסתירה מהותית לעיקרי היסוד של שיטת הממשל הדמוקרטי, עשויה להידרש התערבות שיפוטית להגנה על יסודות השיטה."

הסבירו דברים אלה. מהן הבעיות העולות מהגישה הנ"ל?

(15 נק' – מקסימום שני עמודים)

3. בעניין ירדור כתב השופט חיים כהן:

"במדינה אשר בה שולט החוק, אין שוללים זכות מאדם, ויהא הוא הפושע המסוכן והבוגד הנבזה ביותר, אלא בהתאם לחוק בלבד. לא ועדת הבחירות המרכזית ולא בית-משפט זה מחוקקים במדינה הזאת: הכנסת היא הרשות המחוקקת, והיא אשר מסמיכה את מוסמכיה, אם רצונה בכך, לעשות לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו. בהעדר הסמכה כזאת מאת המחוקק, לא ההיגיון ולא הכורח ולא אהבת המולדת ולא שום שיקול אחר, יהא אשר יהא – מצדיקים עשיית דין על דעת עצמו ושלילת זכות הזולת."

הסבירו דברים אלה. הדגימו האם וכיצד הם באו לידי ביטוי בחקיקה ובפסיקה החוקתית.

(15 נק' – מקסימום שני עמודים)

3

21

38440

4. בארו את חמשת המושגים הבאים (3 נק' למושג - מקסימום שש שורות למושג)

א. הזכות להחזיק נשק ולשאתו.

ב. עניין מיטראל. ^{ה'ג' הג'ג}

ג. הנורמה הבסיסית של מדינת ישראל.

ד. עניין עמותת שוחרי גילת נ' שר החינוך.

ה. הבחנה מותרת ואפליה אסורה.

5. אירוע (40 נק' - מקסימום שני עמודים)

לאחרונה דווח בתקשורת הישראלית על פרשה שחיתות חדשה בתחום ענף התפלת מי-ים בישראל בה מעורבים בכירים ישראלים ואשר כונתה בתקשורת בשם "וטרלנד". רשימת החשודים ארוכה וכוללת שרים וחברי כנסת בעבר ובהווה וכן בכירים במשק הישראלי.

לאור הסיקור התיקשורתי הרחב והחריג של פרשת "וטרלנד" והעובדה כי בכירים בהווה בכנסת ישראל הובאו לבית המשפט לדיונים שונים ורבים, נוצר קושי לשב"ס ומשמר בתי המשפט לאבטח בצורה מלאה את כלל הדיונים על כל שלביהם. הקושי הלך וגבר לאור ראיות שהצטברו במשטרה והעידו על כוונת גורמים שונים לפגוע באותם אישים בכירים.

השר לביטחון הפנים בעצה אחת עם שר המשפטים החליטו לאחר שבחנו את הסוגיה ונוכחו כי קיים קושי מהותי שמסכן את חייהם של המעורבים בפרשת "וטרלנד", כי כל העצורים בפרשת "וטרלנד" לא יוסעו לבית המשפט ולא יהיו נוכחים בשלבים השונים בדיונים בעניינם.

בעקבות חשיפת פרשת "וטרלנד", העיתונאי אוזנטל ערך את סרטו "שיטת הסמבוסק" בה תיאר את אופי היחסים בין הבכירים המעורבים אשר העניקו אישורים להקמת מפעלי התפלת מי-ים. כתבה שהתפרסמה בעניין ציינה כי הסרט מתאר בין היתר, כיצד הובטחו לשרים בכירים טובות הנאה מיניות תמורת העלמת עין ממכרזים שונים שנתפרו במיוחד עבור חברות מסוימות. בסרט מופיעים מקורבים לאותם שרים בכירים אשר טענו כי כל פעולותיהם נבעו מהצורך הדחוף לקדם את הטיפול במשבר המים החריף שאיים על ישראל. העיתונאי אוזנטל פנה לערוץ 1 כדי שיסכים להקרין את סרטו "שיטת הסמבוסק".

חמישה שרים בכירים שנעצרו בעקבות חשיפת הפרשה עתרו לבית המשפט העליון כדלהלן:

א. עתירה נגד חוקתיות החלטת השר לביטחון פנים למנוע מהם הגעה לבית המשפט לדיונים בעניינם כולל דיונים ביחס להארכת מעצרים.

ב. עתירה נגד רשות השידור למנוע את הקרנת סרטו של העיתונאי אוזנטל "שיטת הסמבוסק".

דונו בטענותיהם האפשריות ובפסק דינו של בית המשפט העליון בסוגיות השונות אשר העתירות מעוררות.

בחצלחה!!!

